

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 90/2022 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Maija Mela, maa- ja metsätalousministeriö
- erikoistutkija Jari Raitaniemi, Luonnonvarakeskus
- kalastusmestari Lars Sundqvist, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- kalastusbiologi Malin Lönnroth, Kalatalouden Keskusliitto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Päivittäistavarakauppa ry
- Selkämeren ammattikalastajat ry
- Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- Suomen Kalankasvattajaliitto ry
- WWF Suomi

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Ruokavirasto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettua lakia niin, että siinä otetaan huomioon Euroopan unionin ja Suomen kansalliseen lainsäädäntöön tehdyt muutokset. Samalla säädettäisiin eräistä toimijoiden ja valvontaviranomaisten työtä helpottavista muutoksista ja tehtäisiin lakiin eräitä selvennyksiä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2022.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettua lakia niin, että siinä otetaan huomioon Euroopan unionin ja Suomen kansalliseen lainsäädäntöön tehdyt muutokset erityisesti rikkomussäännösten osalta. Maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa, että esityksessä muutettavaksi ehdotettu laki koskee kaupallista kalastusta merellä ja merestä pyydettyjä kaupallisen kalastuksen saaliita. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä jäljempänä esitettävien muutoksin.

Kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset ovat valvoneet yhteisen kalastuspolitiikan jäljitettävyyssäännösten noudattamista vuodesta 2015 alkaen samalla, kun ne valvovat elintavikelainsäädännön jäljitettävyyssäännösten noudattamista. Lain 7 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä täsmennetään entistä tarkemmin elintarvikevalvonnan roolia kalastuspolitiikan jäljitettävyyssvaatimusten ja kuluttajille annettavien tietojen valvonnan osalta. Elintarviketurvallisuusviraston tehtävien siirryttyä vuoden 2019 alusta lähtien Ruokavirastolle on myös Ruokavirasto osallistunut jäljitettävyyssvalvontaan yhdessä kunnan viranomaisten kanssa. Valiokunta pitää tätä viranomaisten yhteistyötä tärkeänä ja korostaa lisäksi, että viranomaisten tulee myös panostaa riittävään yhtenäiseen tiedotukseen alan toimijoille. Valiokunta katsoo, että sääntelyn käytännön soveltamisessa alan toimijoita tulee kohdella yhdenmukaisesti eri puolilla maata. EU:n lainsäädäntö muodostaa monimutkaisen kokonaisuuden, joka kattaa koko kalatalouden ketjun pyydys- ja vesiviljelypaikoista kaupan kalatiskille asti. Sääntelyyn liittyy uhka merkittävistä seuraamuksista tilanteissa, joissa lainsäädännön vaatimuksia ei ole noudatettu. Näistä edellä mainituista syistä viranomaisten tuottaman selkeän ja kattavan tiedotusaineiston ja neuvonnan merkitys korostuu.

Valiokunta toteaa, että keskeinen käytännön toimijoihin vaikuttava muutosehdotus hallituksen esityksessä liittyy kuljetusasiakirjan käyttöpakoon. EU:n kalastusvalvontaa koskevassa asetuksessa edellytetään, että purkauspaikasta muualle kuljetettavien, unionissa aluksesta purettujen jalostamattomien tai aluksella jalostettujen kalastustuotteiden mukana on ensimyyntiin saakka oltava kuljettajan laatima asiakirja. Hallituksen esityksessä ehdotetaan kansallista poikkeusta tästä kuljetusasiakirjan käyttöpakosta. Kuljetusasiakirjaa koskevassa uudessa 28 a §:ssä sallitaan poikkeus kuljetusasiakirjan käyttöpakosta, kun kysymys on saaliista, joka on lastattu kokonaispituudeltaan enintään 12-metrisestä kalastusaluksesta kuljetusvälineeseen, joka kuljetetaan enintään 20 kilometrin päähän purkamispaikasta. Valiokunta pitää poikkeusmahdollisuuden kirjaamisesta lakiin tärkeänä, mutta toteaa, että poikkeuksen soveltamisalan osalta 20 kilometrin kuljetusmatka on Suomen pitkät välimatkat huomioon ottaen liian lyhyt. Valiokunta pitää tärkeänä, että mahdollisuus poikkeuksen soveltamisalan laajentamiseen nostetaan esiin EU:n valvonta-asetusta koskevissa neuvotteluissa. Valiokunta pitää myös yleisesti EU:n valvonta-asetukseen liittyen ongelmallisena, että kalastuksen valvontaa ei ole asetuksen säännöksissä riittävästi suhteutettu valvonnan kohteena olevan kalastustoiminnan kokoluokkaan tai esimerkiksi saalismääriin. Kalastuksen valvontaa koskevat vaatimukset eivät tältä osin vastaa EU:n toimivallan käyttöä sääntelevää suhteellisuusperiaatetta. Valiokunta painottaa, että EU:n kalastuksen valvontaa koskevan sääntelyn toimeenpanosta kalatalousalan toimijoille aiheutuva hallinnollinen taakka tulee kansallisin toimin pyrkiä pitämään mahdollisimman vähäisenä.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

Yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain valvonnan tietojärjestelmiä koskevassa 5 luvussa säädetään useista EU:n säädöksiin perustuvista rekistereistä ja rekisterinpitäjänä toimivien viranomaisten vastuista. Lisäksi lain rikkomuksia ja vakavia rikkomuksia koskevaan 7 lukuun sisältyvät säännökset rikkomusrekisteristä. Tietojen luovuttamisesta näistä laissa tarkoitetuista rekistereistä säädetään puolestaan lain 9 luvussa. Valiokunta toteaa, että näiden pääosin jo voimassa olevaan lakiin sisältyvien säännösten suhde EU:n tietosuoja-asetukseen ja kansalliseen tietosuoja- ja tietoturvaan koskevaan yleislainsäädäntöön edellyttää lakiin hallituksen esityksessä ja jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa ehdotettujen muutosten jälkeenkin tietyiltä osin vielä täsmentämistä. EU:n kalastuksenvälvonta-asetuksen uudistamisen myötä nyt käsillä olevaa lainsäädäntöä on tarpeen tarkastella lähivuosina monelta osin uudelleen. Tässä yhteydessä myös tietosuojaan liittyviä tarpeita ja säännösten kirjoitustapaa voidaan arvioida laajemmin.

Hallituksen esityksen mukaan ehdotettu laki oli tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2022. Laki-esityksen eduskuntakäsittelyyn kuluneen ajan vuoksi lain voimaantulo siirtyy hallituksen esityksessä esitettyä myöhemmäksi. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

4. luku. Toimijoiden velvollisuuksista

38 §. Yhteisrekisterinpitäjät. Pykälässä säädetään hallituksen esityksen mukaan lain 30—36 §:ssä tarkoitettujen rekistereiden yhteisrekisterinpidosta. Yhteisrekisterinpitäjiä ovat 30—35 §:ssä tarkoitettujen rekistereiden osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Rajavartiolaitos ja maa- ja metsätalousministeriö sekä 36 §:ssä tarkoitettujen rekisterin osalta ELY-keskus, Tulli ja maa- ja metsätalousministeriö. Ehdotetun 38 §:n 1 ja 3 momentissa käytetään päävastuullisen rekisterinpitäjän käsitettä, mikä ei vastaa EU:n tietosuoja-asetuksessa määriteltyjä käsitteitä. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa pykälän 1 momenttia muutettavaksi selkeyden vuoksi siten, että siinä käytetään pykälän otsikon mukaisesti yhteisrekisterinpitäjän käsitettä ja viittaus ELY-keskukseen päävastuullisena rekisterinpitäjänä poistetaan.

Ehdotetussa 3 momentissa säädetään yhteisrekisterinpitäjien välisestä vastuunjaosta ja päävastuullisen rekisterinpitäjän velvollisuuksista. Valiokunta ehdottaa vastaavasti kuin 1 momentissa viittausta päävastuulliseen rekisterinpitäjään poistettavaksi. Yhteisrekisterinpitäjien vastuunjakoa koskevaa sääntelyä 3 momentissa ehdotetaan muotoiltavaksi uudelleen siten, että siinä riittävän täsmällisesti kuvataan tietosuoja-asetuksessa säädetty rekisterinpitäjän velvollisuudet. Tämä edellyttää käytännössä viittaamista tietosuoja-asetuksen kyseessä oleviin artikloihin. Lisäksi 3 momentissa ehdotetaan täsmennettäväksi, että ELY-keskus on tietosuoja-asetuksen 26 artiklan tarkoittama rekisteröidyn yhteyspiste. Valiokunta toteaa lisäksi selvyiden vuoksi, että tietojen luovuttamisesta rekistereistä säädetään erikseen lain 69 ja 69 a §:ssä. Ehdotettuun 69 §:ään sisältyy viittaus julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettuun lakiin (906/2019), jossa säädetään

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

muun ohella tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinnasta. Lain 38 §:ssä ei näin ollen ole enää tarpeen erikseen säätää käyttöoikeuksien hallinnasta.

65 §. Rikkomusrekisterin yhteisrekisterinpitäjät. Pykälässä säädetään lain 64 §:ssä tarkoitettua rikkomusrekisterin yhteisrekisterinpidosta. Ehdotetussa 65 §:n 2 momentissa käytetään vastaavasti kuin 38 §:n 1 ja 3 momentissa päävastuullisen rekisterinpitäjän käsitettä, mikä ei vastaa EU:n tietosuojasetuksessa määriteltyjä käsitteitä. Valiokunta ehdottaa viittausta päävastuullisesta rekisterinpitäjästä poistettavaksi ja yhteisrekisterinpitäjien vastuunjakoa muotoiltavaksi uudelleen vastaavasti kuin edellä 38 §:n 3 momentin osalta on kuvattu.

69 §. Tietojen luovuttaminen rekistereistä. Pykälässä säädetään tietojen luovuttamisesta laissa säädetyistä rekistereistä. Pykälän 2 momentissa käytetään vastaavasti kuin 38 ja 65 §:ssä päävastuullisen rekisterinpitäjän käsitettä. Valiokunta ehdottaa viittausta päävastuullisesta rekisterinpitäjästä poistettavaksi. Tietojen luovuttamisesta päättää hallituksen esityksessä tarkoitettulla tavalla rikkomusrekisterin osalta Ruokavirasto ja muiden lain 30—36 §:ssä säädettyjen rekistereiden osalta ELY-keskus.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 90/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 3, 7, 11, 13, 20, 32, 38, 49–51, 53–56, 58, 60–62, 64, 65, 67, 68 a ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 11, 49–51 ja 68 a § laissa 208/2018, 20 § laissa 354/2021, 64 § osaksi laissa 95/2019 ja 69 § laissa 1017/2018, sekä lisätään lakiin uusi 28 a ja 69 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

3 §

Euroopan unionin lainsäädäntöön liittyviä määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *neuvoston LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008;

2) *komission LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2008 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission asetusta (EY) N:o 1010/2009;

3) *neuvoston valvonta-asetuksella* unionin valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009;

4) *komission valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011;

5) Euroopan parlamentin ja neuvoston teknisellä asetuksella kalavarojen säilyttämisestä ja meriekosysteemien suojelemisesta teknisten toimenpiteiden avulla, neuvoston asetusten (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1224/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 ja (EU) 2019/1022 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 894/97, (EY) N:o 850/98, (EY) N:o 2549/2000, (EY) N:o 254/2002, (EY) N:o 812/2004 ja (EY) N:o 2187/2005 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/1241;

6) *Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevalla asetuksella* Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2187/2005 muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/1139;

7) *kalatalousalan tietojenkeruuasetuksella* kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista unionin puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 199/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/1004;

8) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013;

9) *Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevalla tilastoasetuksella* Koillis-Atlantilla kalastavien jäsenvaltioiden nimellisaaaliiden määriä koskevien tilastojen toimittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 218/2009.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

7 §

Ruokavirasto, aluehallintovirastot ja kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset

Ruokaviraston, aluehallintoviraston ja kunnallisten elintarvikevalvontaviranomaisten kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyttä ja kuluttajille annettavia tietoja koskevasta valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (297/2021). Jäljitettävyydestä ja kuluttajille annettavista tiedoista säädetään neuvoston valvonta-asetuksessa ja komission valvonta-asetuksessa.

11 §

Valvontatehtävät

Valvontaviranomaisen on ilman aiheetonta viivästystä ilmoitettava Ruokavirastolle virkamiestensä havaitsemista tai valvontaviranomaisen muutoin tietoonsa saamista epäillyistä rikkomuksista ja epäillyistä vakavista rikkomuksista. Valvontaviranomaisen tulee saattaa rikkomusepäily ilman aiheetonta viivästystä tiedoksi epäilyn kohteena olevalle toimijalle. Ilmoituksen sisällöstä ja ilmoituksen tekemistä koskevista menettelyistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Sen lisäksi, mitä 5–8 §:ssä tarkoitettujen valvontaviranomaisten ja valvontaa suorittavien virkamiesten tehtävistä ja valtuuksista säädetään tässä laissa, valvontatehtäviä hoitavien tehtävistä ja valtuuksista säädetään neuvoston valvonta-asetuksen 74 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 97–113 artiklassa ja neuvoston LIS-asetuksen 9–17 artiklassa.

13 §

Kalastuslupan tilapäinen peruuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja Rajavartiolaitoksella on oikeus peruuttaa toimijalle myönnetty kalastuslupa tilapäisesti, jos on perusteltua syytä epäillä, että toimija on syylistynyt 7 luvussa tarkoitettuun vakavaan rikkomukseen ja että hän jatkaa lain vastaista toimintaansa. Päätös on voimassa, kunnes Ruokavirasto on käsitellyt asian tai samaa tekoa koskeva rikosoikeudellinen rangaistus on määrätty tai tuomittu, kuitenkin enintään 60 päivää sen antamisesta. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

4 luku

Toimijoiden velvollisuuksista

20 §

Ilmoituksia vastaanottava viranomainen, määräajan laskeminen ja tarkemmat määräykset

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62–64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Neuvoston valvonta-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakkoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohenkalastusta koskeva ennakkoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Edellä 1 momentissa sekä 21–23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ankarampia säännöksiä Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 13 artiklassa tarkoitettun sallitun poikkeaman määrästä ja laskennasta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa mainituissa lainkohdissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

28 a §

Kuljetusasiakirja

Jos neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa tarkoitettu kalastustuote kuljetetaan saaliin kalastaneen lukuun, kuljetusasiakirja voidaan toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle neuvoston valvonta-asetuksen 23 tai 24 artiklan mukaisen purkamisilmoituksen tai 21 §:n mukaisen ilmoituksen yhteydessä. Jos kalastustuote kuljetetaan ostajan lukuun, kuljetusasiakirja voidaan toimittaa neuvoston valvonta-asetuksen 62–64 artiklassa tarkoitettun myynti-ilmoituksen yhteydessä. Kuljetusasiakirja voidaan toimittaa myös neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitettun haltuunottoilmoituksen yhteydessä. Kuljettaja vastaa tällöinkin siitä, että kuljetusasiakirja saapuu määräajassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Poiketen siitä, mitä neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa säädetään, kuljetettaessa Suomessa kokonaispituudeltaan enintään 12-metrisestä kalastusaluksesta kuljetusvälineeseen lastattuja saaliita tai tällaisista saaliista peräisin olevia kalastustuotteita enintään 20 kilometrin päähän purkamispaikasta, niiden mukana ei tarvitse olla neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklan mukaista kuljetusasiakirjaa eikä kuljetusasiakirjaa tarvitse toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

32 §

Myynti-ilmoitusrekisteri

Myynti-ilmoitusrekisteriin tallennetaan neuvoston valvonta-asetuksen 64, 66 ja 68 artiklan mukaiset tiedot. Rekisterissä olevia tietoja käytetään kalastuksen ja kalakaupan valvontaan, Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevassa lainsäädännössä säädetyn tiedonkeruovelvoitteen täyttämiseen ja tilastointia varten.

38 §

Yhteisrekisterinpitäjät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Rajavartiolaitos ja maa- ja metsätalousministeriö ovat 30–35 §:ssä tarkoitettujen rekisterien yhteisrekisterinpitäjiä. ~~yhdessä Rajavartiolaitoksen ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa sekä~~ Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Tulli ja maa- ja metsätalousministeriö ovat 36 §:ssä tarkoitettujen rekisterien yhteisrekisterinpitäjiä ~~yhdessä Tullin ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päävastuullinen rekisterinpitäjä kaikissa tässä pykälässä tarkoitetuissa rekistereissä.~~

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää rekistereitä yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanoon liittyvien raportointi- ja valvontavelvoitteiden täyttämiseen sekä ohjaa tietojärjestelmän kehittämistä, rekisterien ylläpitoa ja rekisterien pitoa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Rajavartiolaitos käyttävät rekistereitä hoitaessaan lakisääteisiä valvonta- ja raportointitehtäviään. Tulli käyttää 36 §:ssä tarkoitettua saalistodistusrekisteriä tehdessään kalastustuotteiden maahantuloa ja maastavientiä koskevia päätöksiä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii 30–36 §:ssä tarkoitettujen rekistereiden tietoineiston yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklassa tarkoitettua tietosuojasta, 32 artiklassa tarkoitettua käsittelyn turvallisuudesta, 35 artiklassa tarkoitettua tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista, 36 artiklassa tarkoitettua ennakko-kuulemisesta ja 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädettyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän ja tietoineiston tietoturvallisuutta. Muut 1 momentissa mainitut yhteisrekisterinpitäjät vastaavat muista kuin edellä mainituista tietosuoja-asetuksessa tarkoitettua rekisterinpitäjän velvollisuuksista 30–36 §:ssä tarkoitettuihin rekistereihin tallentamiensa tietojen osalta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tietosuoja-asetuksen 26 artiklan tarkoittama rekisteröidyn yhteyspiste. ~~Päävastuullinen rekisterinpitäjä vastaa tietosuoja-asetuksessa säädettyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, mutta tiedot tallentanut rekisteriviranomainen vastaa tallentamiensa tietojen virheettömyydestä sekä henkilötietojen käsittelyn ja käytön laillisuudesta omien tehtäviensä hoidossa. Päävastuullinen rekisterinpitäjä myöntää viranomaisen esityksestä henkilölle käyttöoikeuden niihin rekistereihin ja rekistereiden tietoryhmiin tai tietokenttiin, jotka ovat tarpeen kyseisen viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamista varten.~~

Rikkomukset

Ruokavirasto määrää rikkomusmaksun sille, joka:

1) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 6 tai 7 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen merkintöjä tai asiakirjoja koskevia säännöksiä;

2) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 8–16 tai 17 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen apuveneitä, kalastusaluksella käytettäviä pyydyksiä ja pyydyksiin kiinnitettäviä poijuja koskevia säännöksiä;

3) laiminlyö varmistaa komission valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädetyn mukaisesti, että aluksen satelliittipaikannuslaite on toimintakykyinen tai että sen toimintaa ei estetä;

4) komission valvonta-asetuksen 25 artiklan vastaisesti lähtee VMS-laitteen toimintahäiriön jälkeen satamasta ennen kuin lippuvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, poistaa VMS-laitteen ilman lippuvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää tai laiminlyö ilmoittaa mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti aluksen maantieteellisen sijainnin kalastuksen seurantakeskukseen;

5) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 14–16 tai 21–25 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta tai purkuilmoitusta, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 12 tai 13 artiklan kalastuspäiväkirjaa, komission valvonta-asetuksen 29–36, 38–42, 44, 47–55 tai 58 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta, purkamista, purkuilmoitusta tai pyyntiponnistusilmoitusta koskevia säännöksiä;

6) laiminlyö toimittaa 21–23, 25 tai 26 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen määräajassa tai toimittaa puutteellisen ilmoituksen;

7) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 17 tai 18 artiklassa, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 11 artiklassa tai tämän lain 20 a §:ssä säädetyn ennakkoilmoituksen tekemisen, tekee puutteellisen ilmoituksen tai ei tee ilmoitusta määräajassa;

8) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädettyjä jälleenlaivaus-toimia koskevia säännöksiä;

9) laiminlyö noudattaa pyyntiponnistusta koskevia neuvoston valvonta-asetuksen 26–29 tai 30 artiklan säännöksiä;

10) kalastaa neuvoston valvonta-asetuksen 39 artiklassa säädetyn kiellon vastaisesti kalastusaluksella, jossa on aluksen kalastuslisenssissä vahvistetun tehon ylittävä moottori;

11) käyttää neuvoston valvonta-asetuksen 40 artiklan säännöksen vastaisesti uutta käyttömoottoria, vaihdettua käyttömoottoria tai teknisesti muokattua käyttömoottoria, joka ei ole saanut asianomaisen jäsenvaltion virallista varmennusta;

12) purkaa saalista jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklan nojalla nimeämien satamien tai lähellä rannikkoa olevien nimettyjen paikkojen ulkopuolella;

13) säilyttää kalastusaluksella neuvoston valvonta-asetuksen 44 artiklan säännösten vastaisesti monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pohjakalakantojen saaliita

14) säilyttää neuvoston valvonta-asetuksen 47 artiklan säännösten vastaisesti pyydyksiä aluksella;

15) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 48 artiklassa säädettyjä kadonneen pyydyksen talteenottolaitteita, talteenottoa tai pyydyksen katoamista koskevia velvollisuuksia;

16) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 49 artiklassa säädettyjen lajikoostumusta tai kalastuspäiväkirjaan kirjaamista koskevien velvollisuuksien noudattamisen;

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

17) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 50 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta taikka mainitussa artiklassa säädettyä pyydysten säilytystä tai kauttakulkunopeutta koskevaa velvollisuutta;

18) pitää virkistyskalastuksesta peräisin olevia saaliita kaupan vastoin neuvoston valvonta-asetuksen 55 artiklan 2 kohdan säännöstä;

19) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 56 artiklassa säädettyjä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämistä koskevia velvollisuuksia;

20) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 58 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 67 artiklassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 35 artiklassa säädettyjä kalatuotteiden jäljitettävyyttä, kuluttajille annettavia tietoja tai pakkausmerkintöjä koskevia velvollisuuksia;

21) laiminlyö ensiostajaksi rekisteröitymisen neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklan tai tämän lain 28 §:n mukaisesti;

22) asettaa myyntiin punnitsematonta kalaa neuvoston valvonta-asetuksen 60 tai 61 artiklan säännösten tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen valvonta- tai pistokoesuunnitelmien säännösten vastaisesti;

23) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 69–72 tai 73 artiklan punnituksia koskevia säännöksiä;

24) laiminlyö täyttää ja toimittaa myynti-ilmoituksen neuvoston valvonta-asetuksen 62, 63 tai 64 artiklan säännösten tai tämän lain 20 §:n mukaisesti;

25) laiminlyö täyttää ja toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle asianmukaisesti neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitettut haltuunottoilmoitukset;

26) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa tai tämän lain 28 a §:ssä säädettyjä kuljetusasiakirjan täyttämistä tai toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamista koskevia säännöksiä;

27) laiminlyö noudattaa viranomaisen suorittaman tarkastuksen yhteydessä neuvoston valvonta-asetuksen 75 artiklassa tai komission valvonta-asetuksen 113 tai 114 artiklassa toimijalle tai aluksen päällikölle säädettyjä velvollisuuksia;

28) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdassa säädettyjä jälleenlaivauskieltoja;

29) purkaa tai jälleenlaivaa saalista muualla kuin neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklan mukaisesti nimetyissä satamissa ja lähellä rantaa olevissa paikoissa

30) toimittaa neuvoston LIS-asetuksen 6 artiklassa säädetyn ennakkoilmoituksen säädetyn ajan jälkeen;

31) tulee satamaan tai aloittaa saaliin purkamisen vastoin neuvoston LIS-asetuksen 7 artiklassa säädettyä satamaantulolupaa tai purkulupaa;

32) laiminlyö toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle neuvoston LIS-asetuksen 8 artiklassa tarkoitettua purku- tai jälleenlaivausilmoituksen;

33) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 36 artiklan nojalla tehtyä kiireellistä toimenpidettä tai väliaikaista toimenpidettä koskevaa täytäntöönpanopäätöstä;

34) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 5 kohdan nojalla annetun satamaantuloluvan määräyksiä;

35) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 7 kohdan säännöstä miehistön vaihdosta;

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

36) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 38 artiklan 2–7 kohdassa säädettyä ostokieltoa, kalastusaluksen kolmanteen maahan siirtymistä koskevaa kieltoa, vientikieltoa, kauppajärjestelykieltoa tai yhteisten kalastustoimien harjoittamiskieltoa;

37) maahantuo Euroopan unionin alueelle kalataloustuotteita vastoin neuvoston LIS-asetuksen 12 artiklan saalistodistusta koskevia säännöksiä tai näitä säännöksiä tarkentavia Euroopan unionin toimielinten antamia säädöksiä ja päätöksiä;

38) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 6 a §:ssä säädettyä jokialueelta pyydetyn lohen ensimyyntiä ja merkitsemistä koskevia säännöksiä tai mainitun pykälän nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella säädettyjä tarkempia säännöksiä ilmoituksista, lohisaaliin enimmäismääristä, lohisaaliin koostumusta koskevista rajoituksista tai ilmoittamis- ja merkitsemismenettelyistä taikka tunnisteiden tarkemmasta sisällöstä;

39) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyjä Euroopan unionin säilyttämistoimenpiteitä tai monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä;

40) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 25 §:ssä säädettyä merialueelta pyydetyn lohen ensimyyntikieltoa tai merkitsemisvelvoitetta taikka mainitun pykälän nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella säädettyjä säännöksiä lohisaaliin enimmäismääristä, merkitsemismenettelyistä tai saaliin koostumusta koskevista rajoituksista;

41) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 49 a tai 49 c artiklan säännöksiä vähimmäisviitekokoja pienempien kalojen saaliiden erillisestä säilyttämisestä tai purkamisesta; taikka

42) toimii kalastusaluksen päällikkönä vastoin 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kieltoa koskevaa päätöstä.

50 §

Rikkomusmaksun suuruus

Edellä 49 §:n 1, 2, 6, 14–17, 19, 20, 22, 23 ja 26 kohdassa tarkoitetuista rikkomuksista määrättävä rikkomusmaksu on vähintään 100 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikkomusmaksu on enintään 5 000 euroa ja oikeushenkilölle enintään 10 000 euroa.

Muista 49 §:ssä tarkoitetuista rikkomuksista kuin tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuista rikkomuksista määrättävä rikkomusmaksu on vähintään 300 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikkomusmaksu on enintään 25 000 euroa ja oikeushenkilölle enintään 50 000 euroa.

Rikkomusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon rikkomuksen laatu, laajuus, kesto, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys ja teon toistuvuus sekä rikkomuksella tavoitellun ja saadun hyödyn suuruus.

51 §

Vakavat rikkomukset

Ruokavirasto määrää seuraamusmaksun vakavasta rikkomuksesta sille, joka:

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

1) harjoittaa LIS-kalastusta neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

2) harjoittaa LIS-kalastukseen suoraan liittyvää liiketoimintaa neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla;

3) väärentää neuvoston LIS-asetuksessa tarkoitettuja asiakirjoja tai käyttää tällaisia väärennetyjä tai mitättömiä asiakirjoja neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla; taikka

4) neuvoston valvonta-asetuksen 90 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettulla tavalla jättää purkamis- tai myynti-ilmoituksen toimittamatta, kun saaliin purkaminen on tapahtunut kolmannen maan satamassa, käsittelee kalastusaluksen moottoria sen tehon lisäämiseksi tai jättää saaliita kalastusalukselle tuomatta, aluksella pitämättä tai aluksesta purkamatta.

Jos neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a–e tai i alakohdassa tai neuvoston valvonta-asetuksen 90 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettu teko on olosuhteet ja teon seuraukset huomioon ottaen vähäinen eikä sillä ole tavoiteltu taloudellista hyötyä, Ruokavirasto voi päättää, että teko on rikkomus, ja määrätä siitä rikkomusmaksun 50 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

53 §

Ruokaviraston tutkintavaltuudet

Selvittäessään sille ilmoitettuja yhteisen kalastuspolitiikan säännösten vastaisia tekoja Ruokavirastolla on samat tarkastus- ja tutkintavaltuudet sekä rekisterien käyttöoikeudet kuin valvontaviranomaisilla on 2 ja 3 luvun mukaan. Ruokavirastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada muilta viranomaisilta asian selvittämisen ja tutkinnan kannalta tarpeellisia tietoja tutkinnan kohteena olevien toimijoiden taloudellisesta asemasta.

54 §

Rikkomusmaksun määräämättä jättäminen

Ruokavirasto voi jättää rikkomusmaksun määräämättä, jos teko tai laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden vähäinen eikä se ole toistuva ja rikkomusmaksun antamista on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana ottaen huomioon tekohetken olosuhteet ja tekijän taloudellinen asema.

55 §

Vanhentuminen

Edellä 49 §:ssä tarkoitettua rikkomusta koskeva seuraamusmenettely on aloitettava kahden vuoden ja 51 §:ssä tarkoitettua vakavaa rikkomusta koskeva seuraamusmenettely viiden vuoden kuluessa siitä, kun teko tehtiin tai laiminlyöty teko olisi viimeistään pitänyt tehdä. Menettely katsotaan alkaneeksi, kun yksilöity tekoa tai laiminlyöntiä koskeva ilmoitus on saapunut Ruokavirastolle.

Rikkomusmaksua ei voida määrätä, jos rikkomuksen perusteena olevan teon tekemisestä tai siitä, kun laiminlyöty teko olisi viimeistään pitänyt tehdä, on kulunut enemmän kuin viisi vuotta.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos vakavan rikkomuksen perusteena olevan teon tekemisestä tai siitä kun laiminlyöty teko olisi viimeistään pitänyt tehdä, on kulunut enemmän kuin kymmenen vuotta.

56 §

Kiireellinen käsittely seuraamusviranomaisessa

Ruokaviraston on käsiteltävä kiireellisenä sellainen epäilty rikkomusta tai epäilty vakava rikkomusta koskeva asia, jonka yhteydessä valvontaviranomaisen haltuun on otettu omaisuutta tai on ryhdytty 13 tai 14 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Viranomaisen määrää seuraamusta koskevassa päätöksessään, mitä valvontaviranomaisen haltuun otetulle omaisuudelle tehdään, jos sitä ei ole 12 §:n nojalla palautettu haltijalle tai luovutettu poliisille.

58 §

Esitutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Jos 49 tai 51 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä koskeva rikosasia on tullut esitutkintaviranomaisen tutkittavaksi muusta syystä kuin 2 luvussa tarkoitetun valvontaviranomaisen tai Ruokaviraston tekemän rikosilmoituksen johdosta, esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava asiasta ja toimitettava esitutkintaa varten saadut ja laaditut asiakirjat Ruokavirastolle.

Esitutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen on ilmoitettava Ruokavirastolle niistä päätöksistä ja tuomioista, jotka koskevat 49 ja 51 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä.

60 §

Pisteiden määrääminen kalastuslisenssinhaltijalle ja kalastuslisenssin peruuttaminen

Ruokavirasto määrää seuraamusta koskevan päätöksen yhteydessä neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen vakavien rikkomusten perusteella kalastuslisenssinhaltijalle neuvoston valvonta-asetuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut pisteet siten kuin neuvoston valvonta-asetuksen 92 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 126–134 artiklassa ja liitteessä XXX sekä tässä laissa säädetään. Pisteiden määräämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Jos kalastuslisenssinhaltijan pisteiden kokonaismäärä ylittää komission valvonta-asetuksen 129 artiklassa säädetyn kokonaismäärän, Ruokavirasto keskeyttää kalastuslisenssin voimassaolon tai peruuttaa sen pysyvästi komission valvonta-asetuksen 129 artiklan mukaisesti. Lisenssin voimassaolon keskeyttämistä tai pysyvästi peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

61 §

Pisteiden määrääminen kalastusaluksen päällikölle

Ruokavirasto määrää seuraamusta koskevan päätöksen yhteydessä kalastusaluksen päällikölle pisteitä neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista vakavista rikkomuksista komission valvonta-asetuksen XXX liitteessä olevan luettelon mukaisesti. Pisteiden määräämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Kun kalastusaluksen päällikön pisteiden kokonaismäärä on 18, Ruokavirasto kieltää päällikköä toimimasta kalastusaluksen päällikkönä kahden kuukauden ajan, kun pisteitä on 36, neljän kuukauden ajan, kun pisteitä on 54, kahdeksan kuukauden ajan, ja kun pisteiden kokonaismäärä on 72 tai enemmän, vuoden ajan. Päällikkönä toimimisen kieltämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Kalastusaluksen päällikölle aikaisemmin määrättyjä pisteitä ei oteta huomioon, jos kalastusaluksen päällikkö ei tee kolmen vuoden aikana viimeisen sellaisen vakavan rikkomuksen tekoapäivästä, josta pisteitä on määrätty, uutta vakavana rikkomuksena rangaistavaa tekoa tai laiminlyöntiä, josta hänelle määrätään pisteitä.

62 §

Pisteiden määrääminen muilta viranomaisilta saatujen ilmoitusten perusteella

Ruokavirasto määrää komission valvonta-asetuksen 126 artiklan 5 kohdassa ja 58 §:ssä tarkoitetuissa ilmoituksissa ilmenevien tekojen johdosta pisteet kalastuslisenssinhaltijalle ja kalastusaluksen päällikölle.

64 §

Rikkomusrekisteri

Rikkomusrekisteriin merkitään:

- 1) epäiltyä rikkomusta tai vakavaa rikkomusta koskevan ilmoituksen tekoajaksi ja ilmoituksen tehnyt viranomainen;
- 2) ilmoituksessa tarkoitetun teon havaintoajaksi tai tekoajaksi ja tarpeelliset yksilöintitiedot epäilystä tekijästä ja teosta;
- 3) välittömät toimenpiteet, joihin on mahdollisesti ryhdytty teon havaitsemisen johdosta;
- 4) rangaistusta tai seuraamusta koskevan päätöksen tekoajaksi ja päätöksen tehnyt viranomainen;
- 5) tiedot päätöksen lainvoimaisuudesta;
- 6) tiedot päätöksessä tarkoitettusta teosta;
- 7) nimi ja muut yksilöintitiedot rangaistavan teon tehneestä tai teosta vastuulliseksi katsotusta luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä;
- 8) rangaistavaan tekoon liittyvän aluksen nimi ja rekisteritunnus;
- 9) tiedot kalastuslisenssinhaltijasta;
- 10) tiedot rangaistuksesta ja oheisseuraamuksista;
- 11) tiedot kalastuslisenssinhaltijalle ja kalastusaluksen päällikölle määrättyistä pisteistä;

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

12) tiedot kalastuslissenssinhaltijalle määrättyjen pisteiden perusteella määrätystä kalastuslissenssin keskeyttämisistä ja peruuttamisista;

13) tiedot kalastusluksen päällikölle pisteiden perusteella määrätystä kielloista toimia kalastusluksen päällikkönä;

14) tiedot päätösten täytäntöönpanosta.

Henkilötietoja säilytetään rekisterissä kymmenen vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana henkilötiedot sisältävä päätös on saavuttanut lainvoiman. Virheelliseksi todetun tiedon saa säilyttää viiden vuoden ajan tallentamisesta, jos se on tarpeen rekisteröidyn taikka rekisterinpitäjän henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan edellä mainittujen oikeuksien turvaamisessa. Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa.

65 §

Rikkomusrekisterin yhteisrekisterinpitäjät

Maa- ja metsätalousministeriö, Ruokavirasto, Rajavartiolaitos, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset ovat rikkomusrekisterin yhteisrekisterinpitäjiä. Rajavartiolaitos, elinkeino- ja liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnalliset elintarvikeviranomaiset tallentavat rikkomusrekisteriin ne havaitsemaansa epäiltyä rikkomusta ja epäiltyä vakavaa rikkomusta koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen epäillyn rikkomuksen tai vakavan rikkomuksen käsittelemiseksi Ruokavirastossa. Ruokavirasto tallentaa rikkomusrekisteriin tiedot, jotka liittyvät asian käsittelyyn Ruokavirastossa ja asiasta tehtyyn päätökseen. Maa- ja metsätalousministeriö käyttää rekisteriä yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanoon liittyvien raportointivelvoitteiden täyttämiseen sekä ohjaa tietojärjestelmän kehittämistä, rekisterien ylläpitoa ja rekisterien pitoa.

Ruokavirasto huolehtii rekisterin tietoa-aineiston yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklassa tarkoitetusta tietosuojasta, 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta, 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista, 36 artiklassa tarkoitetusta ennakko-kuulemisesta ja 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän ja tietoa-aineiston tietoturvallisuutta. Muut 1 momentissa mainitut yhteisrekisterinpitäjät vastaavat muista kuin edellä mainituista tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista rekisteriin tallentamiensa tietojen osalta. Ruokavirasto on tietosuoja-asetuksen 26 artiklan tarkoittama rekisteröidyn yhteispiste. ~~Päävastuullinen rekisterinpitäjä on Ruokavirasto. Päävastuullinen rekisterinpitäjä vastaa tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista kuitenkin niin, että tiedot tallettanut rekisteriviranomainen vastaa tallentamiensa tietojen virheettömyydestä sekä henkilötietojen käsittelyn ja käytön laillisuudesta omien tehtäviensä hoidossa. Päävastuullinen rekisterinpitäjä myöntää viranomaisen esityksestä henkilölle käyttöoikeuden niihin rekistereihin ja rekistereiden tietoryhmiin tai tietokenttiin, jotka ovat tarpeen kyseisen viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamista varten.~~

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

67 §

Merkinnät muihin rekistereihin

Edellä 60–62 §:ssä tarkoitetut kalastusaluksiin, kalastuslisenssinhaltijaan ja kalastusaluksen päällikköön kohdistuvat pisteet ja niiden perusteella määrätyt kalastuslisenssin keskeyttämiset ja peruuttamiset sekä kalastusaluksen päällikkönä toimimista koskevat kiellot merkitään myös kalastusalusrekisteriin. Kalastusalusrekisteriä pitävä viranomainen siirtää kalastusaluksen uudelle lisenssinhaltijalle kalastusaluksen lisenssiin kohdistuvat, aikaisemmille lisenssinhaltijoille määrättyt pisteet, jos kalastusalus myydään tai siirretään tai se vaihtaa muutoin omistajaa.

Pisteiden siirtämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jos valitusviranomainen ei toisin määrää. Pisteiden siirrosta on ilmoitettava Ruokavirastolle.

68 a §

Saaliin jälleenlaivaus- ja purkamispaikat

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ne satamat ja lähellä rannikkoa olevat paikat, joissa Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden ja Euroopan unioniin kuuluvien valtioiden kalastusaluksket voivat purkaa tai jälleenlaivata saalista neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklassa ja neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää kellonajat, joita on noudatettava saalista purettaessa ja jälleenlaivattaessa. Purku- ja jälleenlaivaussatamista ja -paikoista säädettyä otetaan huomioon sallittujen purku- ja jälleenlaivaussatamien ja -paikkojen kokonaismäärä, käyttöaste ja sijainti niin, että purkuja ja jälleenlaivauksia voidaan asianmukaisesti valvoa.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella taikka teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla. Tietojen antamisesta teknisen rajapinnan ja katseluyhteyden avulla säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019).

Tietojen luovutuksesta päättää edellä 64 §:ssä tarkoitetun rikkomusrekisterin osalta Ruokavirasto ja 30-36 §:ssä tarkoitettujen rekistereiden osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuspäävastuullinen rekisterinpitäjä. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

69 a §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa käyttötarkoituksen kannalta välttämättömiä tietoja:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

2) poliisille ja Rajavartiolaitokselle kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;

4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Ruokavirastolle epäiltyjen rikkomusten ja vakavien rikkomusten tutkintaan ja seuraamusten ja oheisseuraamusten määräämistä varten;

8) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan;

9) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastuksenvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;

10) Luonnonvarakeskukselle kalataloudelliseen tutkimukseen sekä tiedonkeruuta ja tilastointia varten;

11) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

12) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vakuutustuen takaisinperintää varten;

13) elinkeinotoimintaan tukia myöntäville ja niitä takaisinperiville viranomaisille tuensaajan tukikelpoisuuden ja takaisinperinnän edellytysten tarkastamista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2022 vp

Helsingissä 29.9.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Katja Taimela sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina